

Sosyal Bilimler Dergisi

Journal of Social Sciences

| e-ISSN 2602-229X |

VAKA TAKDİMİ

CASE REPORT

1967 YILI PERŞEMBE ÖĞRETMEN OKULU MEZUNU ÖĞRETMEN HASAN TOPUZ'UN ÖĞRETMEN OKULU ANILARI VE İLK MESLEK DENEYİMLERİ

Teacher School Memories and First Professional Experiences of Teacher Hasan Topuz Who Graduated Perşembe Teacher School in 1967

Esin YÜZBAŞI*

Uncalı, Konyaaltı, Antalya, Türkiye.

Geliş Tarihi/Received Date: 03.07.2021

Kabul Tarihi/Accepted Date: 16.09.2021

Ö Z

1956'da eğitim-öğretim faaliyetlerine başlayan Perşembe Öğretmen Okulu mezunu Emekli Öğretmen Hasan Topuz, bu okulda 1964-1967 yılları arasında öğrenim görmüştür. İlk öğretmenlik deneyimini 1967'de Antalya'nın Kaş ilçesinin Sütleğen kasabasında Sütleğen İlkokulu'nda yaşayan Hasan Topuz burada 1 yıl görev yapmıştır. Ardından 1968 yılında Zonguldak'ın Karabük ilçesine bağlı olan Yortan kasabasında Çengeller İlkokulu'na tayin olmuştur. Hasan Topuz, Çengeller İlkokulu'nda 3 yıl görev yaptıktan sonra 1970 yılında memleketi Samsun'a tayini çıkmıştır. Hasan Topuz, Samsun'da 4 farklı okulda görev yapmıştır. En son görev yaptığı okul Samsun Çarşamba'da Kocatepe İlkokulu olmuş ve bu okuldan 1996 yılında emekli olmuştur. Bu çalışma ile 1948 yılı Çarşamba Kocakavak (Cıbacalı) köyünde dünyaya gelen Perşembe Öğretmen Okulu mezunu olan öğretmen Hasan Topuz'un öğretmen okulu ve ilk meslek anıları ortaya çıkarılarak bir öğrenci gözüyle öğretmen okullarına ve bir öğretmen gözüyle öğretmenlik mesleğine bakılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Okulu, Perşembe Öğretmen Okulu, Sütleğen İlkokulu, Çengeller İlkokulu, Hasan Topuz.

ABSTRACT

Retired Teacher Hasan Topuz, a graduate of the Perşembe Teachers School, who started his education activities in 1956, studied at this school between 1964-1967. Hasan Topuz, who had his first teaching experience in 1967 in Sütleğen Primary School in the town of Kaş district of Antalya, worked there for 1 year. Then, in 1968, he was appointed to Çengeller Primary School in Yortan town of Karabük district of Zonguldak. After working at Hasan Topuz Çengeller Primary School for 3 years, he was appointed to his hometown Samsun in 1970. Hasan Topuz worked in 4 different schools in Samsun. The last school he worked at was Kocatepe Primary School in Samsun Çarşamba and he retired from this school in 1996. With this study, the memories of teacher school and his first profession of teacher Hasan Topuz, who was born in the village of Çarşamba Kocakavak (Cıbacalı) in 1948, is a graduate of the Perşembe Teachers' School were revealed, and thus it was tried to look at teacher schools from the eyes of a student and the teaching profession from the perspective of a teacher.

Keywords: Teacher School, Perşembe Teacher School, Sütleğen Elementary School, Çengeller Elementary School, Hasan Topuz.

Please cite this paper as follows/Atf için:

Yüzbaşı, E. (2021). 1967 Yılı Perşembe Öğretmen Okulu Mezunu Öğretmen Hasan Topuz'un Öğretmen Okulu Anıları ve İlk Meslek Deneyimleri. *Alinteri Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2): 233-250.

GİRİŞ

Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye’de nüfusun büyük çoğunluğunu (%80’ini) oluşturan köylerde okuma yazma bilenlerin sayısının çok az olması sebebiyle eğitim sorununu çözmek için çalışmalar yapılmıştır (Şimşir, 2006: 18-21). 1928 yılında Latin harflerinden oluşturulan Türkçe alfabenin kabul edilmesi ve “*Millet Mektepleri*” açılmasıyla birlikte ülkede okuma yazma seferberliği başlamıştır. Yeni alfabe ile halkın okur-yazarlık seviyesinin yükseltilmesi ve yurttaşlık bilincinin artırılması amaçlanmıştır (Güven, 2018: 235). 1927 yılında halkın %10,7’si okuma yazma bilirken 1935’e gelindiğinde bu oran %19,5’e yükselmiştir (Akyüz, 2020: 405). 1930’dan itibaren köylerdeki yetişkin bireylere okuma yazma öğretmek amacıyla “*Halk Okuma Odaları*” açılmıştır (Akyüz, 2020: 405). Köylerdeki eğitim sorununu çözmek amacıyla eğitim kursları açılmasına karar verilmiş ve ilk eğitim kursu Eskişehir Çifteler’de 6 Temmuz 1936 tarihinde açılmıştır (Şanal & Alaca: 118). Daha sonra eğitim kursları 17 Nisan 1940 tarihinde 3803 Sayılı Köy Enstitüleri Kanunu ile köy enstitülerine dönüştürülmüştür (*T.C. Resmî Gazete*, 22 Nisan 1940, sayı:4491). Köy öğretmeni yetiştirmek amacıyla ziraat yapmaya elverişli topraklarda kurulan köy enstitülerinin öğrenim süresi 5 yıl olmuştur. Köy ilkokullarından mezun olan kız ve erkek öğrencileri kabul eden bu okullara köyde büyümüş, köy hayatını bilen öğrenciler (Şanal & Alaca: 2020: 120) sınav ile alınmışlardır. Bu köy enstitülerinde öğrenciler, genel ve öğretmenlik derslerinin yanı sıra teknik ve ziraat dersleri de almışlardır (Akyüz, 2020: 394). Köy enstitüleri 1954’te 6234 Sayılı Kanun ile öğretmen okulları ile birleştirilmiş olup öğretmen okullarında da köy enstitüleri gibi öğretmen yetiştirilmiştir. İlköğretmen okullarının süresi ilkokul mezunu olarak başlayanlar için 6 yıl, ortaokul mezunu olarak başlayanlar için 3 yıl olmuştur (*T.C. Resmî Gazete*, 4 Şubat 1954, Sayı:8625). 1971-1972 eğitim-öğretim yılından başlayarak ilköğretmen okullarının süresi 1’er yıl artmış olup ilkokul mezunu olarak başlayanların süresi 7 yıla, ortaokul mezunu olarak başlayanların süresi ise 4 yıla çıkarılmıştır (D.İ.E., 1977: 4-7).

YÖNTEM

Bu çalışmada öğretmen okulu mezunu olan bir öğretmenin öğretmen okulu anıları ve meslek deneyimlerinden yola çıkarak Türk eğitim tarihinde önemli bir yere sahip olan öğretmen okullarına bir öğrenci gözü ile bakılmanın yanı sıra bir öğretmen gözü ile ilköğretim yaşamı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Çalışmada Resmî Gazete, Türkiye İstatistik Kurumu ve bilimsel kitaplardan yararlanarak Türkiye’de Cumhuriyet döneminde öğretmen okulları açılmadan önceki eğitim durumu hakkında kısaca bilgi verildikten sonra 1967 yılı Perşembe Öğretmen Okulu mezunu Öğretmen Hasan Topuz ile yapılan röportaja yer verilmiştir.

RÖPORTAJ

Fotoğraf 1. Öğretmen Hasan Topuz

E. YÜZBAŞI: Benim adım Esin YÜZBAŞI. İlk olarak bugün (02.06.2021 Çarşamba) bu röportajın yapılmasına, kayıt altına alınmasına ve yayınlanmasına izin verdiğiniz için teşekkür ederim.

H. TOPUZ: Rica ederim. Bu vesile ile bana anılarımı hatırlattığınız için ben teşekkür ederim.

E. YÜZBAŞI: Kendinizi kısaca tanıtabilir misiniz?

H. TOPUZ: Adım Hasan Topuz nüfus cüzdanında 12.03.1948 yazmasına rağmen babamın demesine göre 1945 doğumlu olup Samsun'un Çarşamba ilçesi Kocakavak (Cıbacalı) köyündenim.

E. YÜZBAŞI: Hangi okulları bitirdiniz? Biraz bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: Köyümüzde okul yoktu. Ben 8 yaşında iken köyümüze 5-6 km uzaklıktaki Kızılot İlkokulu'na 10 arkadaş ile birlikte 1954 yılında başladım. 4 yıl orada okudum. 1959'da köyümüz Kocakavak'a ilkokul yapıldı ve ben 5.sınıfı orada okudum. Başarılı bir öğrenciydim ve öğretmenlerim okumam gerektiği yönünde tavsiyelerde bulunuyorlardı. Ancak köylü çocuğuyum imkanlar kısıtlı, nerede ve nasıl okuyacağım derken; Samsun'da yaşayan ve itfaiye memuru olan amcamın yanına gittim ve 1960-1963 yılları arasında Samsun Mithatpaşa Ortaokulu'nda öğrenim gördüm. Ortaokulda da başarılı bir öğrenci olarak 16 arkadaşım ile birlikte ortaokulu tamamladım. Liseye gitmem imkansızdı. Çünkü köylü çocuğuydum ve kalacak yer sorunum vardı. Ancak yatılı okullara gidebilirdim. Astsubay, sağlık ve öğretmen okulları sınavlarına başvurduğum ve hepsini de kazandım. O zamanlarda öğretmen okullarına gitmek bir ayrıcalık idi. Öğretmen okulları bugünkü fen liseleri gibiydi ve 50-60 öğrenci seçimi için binlerce müracaat olurdu. Perşembe Öğretmen Okulu'nda öğrenim görmek için Ordu, Samsun ve Giresun'dan binlerce öğrenci başvurusu yapılırdı. Benim dönemimde test sınavları yeni çıkmıştı ve 1964'te Perşembe Öğretmen Okulu test sınavı ve mülakatını kazandım. Bu

okulda 3 yıl eğitim-öğretim gördükten sonra 1967 yılında öğretmen okulundan mezun oldum.

E. YÜZBAŞI: Öğrenciliğiniz döneminde başarılı bir öğrenci miydiniz?

H. TOPUZ: Başarılı bir öğrenciydim ve hiç sınıf tekrarı yapmadan okullarımı bitirdim. Derslerimde yüksek puanlar alırdım, seminer derslerini genellikle ben anlatırdım.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okuluna gitmeye nasıl karar verdiniz?

H. TOPUZ: O zamanlarda revaçta olan en iyi okul öğretmen okullarıydı. Öğretmen olmak çok büyük hayaldi biz çocuklar için. Öğretmen olmak çocukluğumdan beri hayalimdi. 1967'de öğretmen okulundan mezun oldum ve köyümüzde okuyup öğretmen olan ilk 2 öğretmenden birisiydim.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda kaç yıl eğitim verilirdi? Hangi yıllar arasında öğretmen okulunda eğitim aldınız?

H. TOPUZ: Öğretmen okulları 1954 yılında açıldı. Daha önce ise köy enstitüleri vardı. Köy enstitüleri öğretmen okullarına dönüştürülünce öğretmen okullarının sayısı daha da arttırdı. 3 yıllık eğitim veren bu okullardan biri olan Perşembe Öğretmen Okulu'nda eğitim-öğretim 1956 yılında başlamış olup ben bu okulda 1964-1967 yılları arasında öğrenim gördüm.

E. YÜZBAŞI: Kaç kardeşiniz? Varsa onların eğitim düzeyleri nedir?

H. TOPUZ: 3 kardeşiz. Ağabeyim ve kız kardeşim ilkokul mezunu olup, benim gibi eğitimlerini sürdürmediler.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulu yatılı mıydı? Yatılıysa yurdun fiziki koşulları ve size sunulan hizmetlerden bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: Okulumuz yanlarında yemekhanesi ve yatakhaneleri olan ortada ise dersliklerin bulunduğu bağımsız köy gibi bir aile ocağıydı. Yüksek bir tepede yer alan okulumuzdan sahil görünüyordu. Ayakkabılarımızdan tutunda her türlü kılık-kıyafetimizi devlet karşılıyordu. Yani, devlet bütün imkanları ile yanımızdaydı. Müdürümüzde çok ilgiliydi. Hasta olan öğrenci var mı diye her gece bizi kontrol ederdi. Ayrıca mutlaka geceleri bir nöbetçi öğretmen olur ve öğrencilerin her türlü ihtiyacı karşılanırdı.

E. YÜZBAŞI: Okulun yemeklerinden bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: Yemeklerimiz bizim için çok lükstü. Evimizde bile yemediğimiz yemekleri okulda yerdik. Okulda çıkan yemekler arasında sadece kapuska yemeğinden öğrencilerin hoşlanmama durumu oluyordu ancak genel olarak yemekler iyiydi.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda aldığınız derslerden bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: Birinci sınıfta normal lise derslerinin yanı sıra meslek dersi olarak pedagoji dersi de gördük. İkinci sınıfta yine temel dersler vardı, 3. sınıfta ise fen ve matematik dersleri olmayıp çocuk edebiyatı, edebiyat, psikoloji, pedagoji ve metot gibi uygulama dersleri vardı. Son sınıf olan 3. sınıfta 2 ay boyunca haftada 1 gün staj için köy okullarına giderdik. O zamanlar şimdiki gibi ders dokümanları yoktu. Biz de sayfalarca ders notlarımızı elimizle yazar ve staj dosyalarımızı hazırlayarak staj öğretmenimize dosyalarımızı sunar onlardan puanlar alırdık. Okulumuzda müzik ve beden dersleri çok

önemliydi. Özellikle müzik dersi. Bir enstrüman çalmayan eksik öğretmendir derdi öğretmenimiz. Mandolin, saz ve flüt çalardık. Ben mandolin ile 40-50 kadar parça çalabiliyordum. Müzik dersi o kadar önemliydi ki bu dersten kalan öğrenciler dahi olurdu. Gelelim beden eğitimi dersine; beden eğitimi öğretmenimiz “*bir öğretmen sportmen olmalı*” derdi ve biz öğrencilere sporun önemini anlatırdı. Ben o zamanlar voleybol ve futbol oynardım ama daha çok voleybol ile ilgiliydim.

E. YÜZBAŞI: En çok sevdiğiniz ders hangisiydi? Neden?

H. TOPUZ: Ben edebiyatçıyım. Şiire, edebiyata çok ilgim vardı. Hala da öyledir. Benim de duygu ve düşüncelerimi aktardığım notlarım ve şiirlerim vardı.

E. YÜZBAŞI: Kendinize idol aldığınız bir öğretmeniniz var mıydı? Biraz bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: Vardı. Şu anda hala görüştüğüm Hacettepe Üniversitesi’nden emekli Felsefe Profesörü Süleyman Hayri BOLAY bizim din dersi hocamızdı. Her bayramda görüşürüm ve gittiğimde elini öperim.

E. YÜZBAŞI: Okulunuzda ziraat için uygulama dersleriniz olur muydu?

H. TOPUZ: Hayır olmazdı. Çünkü bizim öğretmen okulumuz köy enstitüsünden dönüştürülmüş bir öğretmen okulu değildi. Bu nedenle okulumuzun ziraat için ayrı bir alanı yoktu. Ancak Antalya’daki Aksu Öğretmen Okulu gibi köy enstitüsünden öğretmen okuluna dönüştürülen okullarda ziraat uygulama dersleri olurdu.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda sınıflar ortalama kaç kişiydi?

H. TOPUZ: 40 kadar öğrenci vardı.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda verilen eğitimden memnun muydunuz?

H. TOPUZ: Tabi ki evet. O zamanlar öğretmen okulunda verilen eğitim hiçbir yerde verilmiyordu. 24 saat ordasın ve 24 saat öğretmenliği düşünüyorsun. Bizler böyle yetiştirildik.

E. YÜZBAŞI: Aldığınız dersler arasında zorlandığınız bir ders oldu mu?

H. TOPUZ: Benim yoktu. Ama arkadaşlarım genellikle müzik dersinde zorlanıyorlardı. Çünkü müzik kulağı olmayan biri nasıl müzikte başarılı olabilir ki?

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda dersler ve tenffüsler kaç dakika olurdu?

H. TOPUZ: Dersler 40 dakika, tenffüsler de 10’ar dakika olurdu.

E. YÜZBAŞI: Bir günde kaç ders olurdu?

H. TOPUZ: 5 ders olurdu. Etütler hariç tabi ki. Sabah 1 etüt ve akşam 2 etüdümüz olurdu.

E. YÜZBAŞI: Bir öğrenci gözüyle öğretmen okullarında öğrencilerin bir günü nasıl geçerd? (Sabah uyandıgınızdan akşam yatıncaya kadar)

H. TOPUZ: Sabah 06.00’da kalkar, 07.00’de mütalaa dediğimiz 1 saat etüdümüz olurdu. Saat 08.00-08.30 arası kahvaltı yapılırdı ve ardından dersimiz başlar ve bir günde etütler hariç 5 ders yapardık. Akşam yemeğinden sonra yine bir öğretmen eşliğinde 2 saat etüt yapardık. Akşam saat 10.00’da da yatmaya giderdik.

E. YÜZBAŞI: Okulda öğrenciler genellikle hangi spor dallarıyla ilgileniyordu?

H. TOPUZ: Futbol, basketbol ve voleybol.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda ilgilendiğiniz spor dalı var mıydı?

H. TOPUZ: Ben daha çok voleybol ile ilgilenirdim.

E. YÜZBAŞI: Okulda bu spor dallarının okul takımları var mıydı? Varsa herhangi birinde yer aldınız mı?

H. TOPUZ: Evet vardı. Biz Ordu'da okullar arası düzenlenen futbol turnuvasında şampiyon olduk.

E. YÜZBAŞI: Okulunuzda atölye ve kütüphane var mıydı? Varsa bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: Resim atölyemiz vardı. Atölyede ışıklı, pıl ile çalışan harita yapardık. Bize lazım olan okul araç-gereçlerini kendimiz yapardık. Ayrıca kütüphanemiz çok zengindi. Ben bir edebiyat sever olarak günün edebiyatçıları ve şairlerini hep takip ederdim.

E. YÜZBAŞI: Perşembe Öğretmen Okulu hayal ettiğiniz gibi bir okul muydu? Sizin isteklerinizi karşıladı mı?

H. TOPUZ: Evet öğrenmen okulunda okumak hayalimdi. 1964'te Perşembe Öğretmen Okulu'nu kazanarak bu hayalimi gerçekleştirdim. 3 yıl okuduğum bu okul yılları hayatımın en güzel yıllarıydı. Gerek eğitim-öğretim olsun gerek arkadaşlık olsun bana çok güzel anılar kattı diyebilirim. Âdeta benim asrısaadetim idi. Devlet bütün imkanlarını bu okullar ile bize sunuyordu. 1964'de başladığım bu okulu 1967'de bitirdim.

E. YÜZBAŞI: Genel olarak Perşembe Öğretmen Okulu'ndaki öğrenciler nasıl bir aileden geliyorlardı? Ailelerinin eğitim seviyeleri nasıldı?

H. TOPUZ: Orta halli ve fakir ailelerin çocukları için öğretmen okulları veli nimetti. Çünkü bu okullardan eğitim aldıktan sonra öğretmenlik garantiydi. Ekonomik durumu iyi olanlar ise genellikle öğretmen okulu yerine doktor, avukatlık gibi meslekler için eğitimlerini sürdürürlerdi.

E. YÜZBAŞI: Siz öğrenci iken diğer öğretmen okullarında okuyan arkadaşınız var mıydı? Bu okullar ile ortak etkinlikler yapılırdı mıydı?

H. TOPUZ: Vardı. Benim zamanımda yaklaşık 80 tane öğretmen okulu vardı. Bize yakın olan Giresun Öğretmen Okulu ile iletişim halindeydik. Ayrıca Ankara'da Gazi Eğitim Enstitüsü'nden öğrenciler her yaz 2 aylığına okulumuza gelerek burada kamp yaparlardı. Sınıfı doğrudan geçen başarılı öğrenciler için okulumuzda ağustos ayında kamp olurdu. Ben de bu kamplarda bulunurdum. Bu kampta diğer okullardan gelen öğrenciler ile kaynaşırdık. O zamanlar öğretmen okullarının ortak yayınlandığı dergiler de çıkar, bu dergilerde öğrencilerin yazılarına yer verilirdi.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda milli bayramlar nasıl kutlanırdı?

H. TOPUZ: Okulumuzda milli bayramlar coşkuyla kutlanırdı. Törene çevre halkı katılım sağlar ve törende öğrencilerin okuduğu şiirlerin yanı sıra tiyatro vb. etkinlikler yapılırdı.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulunda mezuniyet töreni yapılır mıydı?

H. TOPUZ: Evet yapılırdı. Mezun olan her öğrenciye Nutuk hediye edilirdi. Hala bana ait Nutuk evimdeki kütüphanemde durmaktadır. Törende mezun olan öğrenciler arasında 1., 2. ve 3. olanlar açıklanarak dereceye girenler ödüllendirilirdi.

E. YÜZBAŞI: Mezun olduğunuzda öğretmenlik mesleğine hemen başlayabildiniz mi?

H. TOPUZ: Evet başlayabildim. Öğretmen okulundan 1967 yılı haziran ayında mezun oldum ve aynı yıl temmuz ayında öğretmenlik atamam yapılarak mesleğime başladım.

E. YÜZBAŞI: İlk öğretmenlik mesleğine kaç yılında, nerede ve hangi okulda başladınız?

H. TOPUZ: İlk atama yerim 1967 yılında Antalya'nın Kaş ilçesine bağlı Sütleğen kasabasının Sütleğen İlkokulu oldu.

E. YÜZBAŞI: İlk öğretmenlik yaptığınız yeri siz mi tercih ettiniz? Gittiğinizde neler hissettiniz? Duygularınızı paylaşabilir misiniz?

H. TOPUZ: Atamam oluncaya kadar daha önce memleketim olan Karadeniz'den dışarı hiç çıkmamıştım. Ta ki Sütleğen'e gelene kadar. Birinci tercih olarak Antalya'yı tercih etmiştim ve tayinim oraya çıktı. Samsun'dan Ankara aktarmalı Antalya'ya gittim. Antalya'ya ilk gelişimdi ve öyle bir sıcak vardı ki hiç daha önce öyle bir sıcak görmemişim. Çünkü ben Karadeniz çocuğuydum. Antalya'da Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gittim ve görev yerimin Sütleğen İlkokulu olduğunu öğrendikten sonra kayıkla Kaş'a geldim. Kaş, o zamanlar küçük bir yer. Oradan Akdağ'ın üzerinden Sütleğen kasabasına gittim ki orası yayla. Öyle bir sevdim ki orayı memleketime benzettim. Sütleğen tam bir yayla köyüydü.

E. YÜZBAŞI: İlk öğretmenlik yaptığınız yerde bir öğretmen olarak nasıl karşılandınız?

H. TOPUZ: Sütleğen halkı biz öğretmenlere karşı çok ilgiliydi. Her türlü ihtiyacımızda da bize yardımcı olurlardı.

E. YÜZBAŞI: Okulda kaç öğretmen ile görev yaptınız?

H. TOPUZ: 3 öğretmen ile birlikte görev yaptık.

E. YÜZBAŞI: Okulun binası ve fiziki durumu nasıldı?

H. TOPUZ: Okulumuz 1930 yılı yapımlı büyük bir okuldu. Fiziki durumu iyiydi.

E. YÜZBAŞI: Okulda kaç sınıf vardı? Birleştirilmiş sınıfta mı ders yapıyordunuz? Öğrenci mevcudu hakkında bilgi verebilir misiniz?

H. TOPUZ: 3 sınıf vardı. Ben 35 öğrencisi olan 3. sınıfı okuttum. 1. ve 2. Sınıfları okul müdürü okutuyordu. Diğer öğretmen ise 4. ve 5. sınıfları okutuyordu.

E. YÜZBAŞI: Okulda kız ve erkek öğrenci sayıları nasıldı? Herhangi bir ayırım var mıydı?

H. TOPUZ: Okulda kız ve erkek öğrenci sayısı hemen hemen aynı olup kız çocuk okutmama gibi bir durum söz konusu değildi.

E. YÜZBAŞI: Milli Bayramlara yöre halkı ilgi gösterir miydi?

H. TOPUZ: Evet gösterirdi. Milli bayramlarda düzenlenen törenlere halk yoğun katılım sağlardı.

E. YÜZBAŞI: Okulun lojmanı var mıydı?

H. TOPUZ: Hayır yoktu. Evde kalyordum.

E. YÜZBAŞI: Öğretmenlik yaptığımız bu yörede halkın eğitim seviyesi nasıldı?

H. TOPUZ: İyiydi. Yaklaşık halkın %50-60 kadarı okuma-yazma biliyordu.

E. YÜZBAŞI: İlk görev yaptığımız yerde hangi yıllar arasında bulundunuz?

H. TOPUZ: 1967-1968 yılları arasında 1 yıl kadar buldum.

E. YÜZBAŞI: Öğrencilerinizin derslere ilgileri nasıldı? Parlak gördüğünüz öğrenciler var mıydı?

H. TOPUZ: Öğrenciler genel olarak derslerle ilgiliydi. Parlak öğrenciler de vardı.

E. YÜZBAŞI: Öğrencileriniz ile daha sonraki yaşamınızda görüşme imkânınız oldu mu?

H. TOPUZ: Evet görüşüyorum. Hala bana telefon açanlar var.

E. YÜZBAŞI: İlk görev yerinize sizin katkılarınız elbette çok olmuştur. Bu yöredeki öğretmenlik deneyimi size neler kazandırdı?

H. TOPUZ: Antalya çok güzel cennet gibi bir şehir. Sütleğen, Kaş'a bağlı olmasına rağmen biz Elmalı'ya daha yakındık. Sütleğen harika bir yayla köyüydü. Orada öğretmenlik mesleğimin ilk yılını yaşadığım için bende ki yeri ayırıyor ancak burada fazla kalamadığım için benim için Sütleğen'den sonraki görev yerim olan o zamanlarda Zonguldak iline bağlı Karabük ilçesinin Yortan kasabesindeki Çengeller İlkokulu bende daha çok iz bırakmıştır. Çengeller İlkokulu'nda unutamadığım güzel zamanlar yaşadım.

E. YÜZBAŞI: Çengeller İlkokulu'na gidişinizden ve bu okul hakkındaki ilk izleniminizden bahsedebilir misiniz?

H. TOPUZ: 1968 yılında Çengeller İlkokulu'na tayinim çıktığında okulun bulunduğu kasabaya ulaşımın şu şekilde olmuştur; Karabük'ten bu kasabanın 5-6 km yakını olan Kelemen'e kadar tren aracılığıyla vardıktan sonra trenden inip 1-1,5 saat yürüdüktan sonra okulun bulunduğu Yortan kasabasına vardım. Çengeller İlkokulu'nda 2 öğretmenlik. Burası çok büyük bir köydü. 160 öğrencisi vardı ancak bunlardan sadece 4'ü kız idi. Okul çok eski bir okuldu ve 2.ve 3. sınıfa gelip hala okuma yazma bilmeyenler ve hatta evli olduğunu öğrendiğim öğrencilerim vardı.

E. YÜZBAŞI: Çengeller İlkokulu'nda kız öğrenci sayısının sadece 4 olduğunu söylediniz. Bunun sebebi neydi? Daha sonraları bu sayı da değişim oldu mu?

H. TOPUZ: Evet sadece 4 kız öğrenci vardı. Gider gitmez burada yapacak çok işimin olduğuna kanaat getirdim. Sonra diğer öğretmen arkadaş ile beraber kolları sıvadık. İlk önce okuldaki eksiklikleri tamir ettik. Daha sonra kız öğrencileri okumaya

teşvik etmek için aileleriyle görüştük. Ancak işimiz çok zordu. Köydeki kanaat kız çocuklarının okutulmaması gerektiği yönündeydi. Neymiş efendim “Okurlarsa hemen evlenir koca bulurlar” imiş. Ancak biz yine de yılmadık aldık elimize öğrenci kayıt defterini, kapı kapı kasabayı dolaştık ve okula öğrenci kaydetmek için aileleri ikna etmeye çalıştık. Bizi gören kız öğrenciler sanki öcü görmüşçesine kaçtıkları için sokaklarda çocukları göremedik. O gün 50 kız öğrenci kaydetmemize rağmen hiç okula gelen giden olmamıştı. Ancak biz yine de yılmadık. Karakola gittik ve yardım istedik. Komutan siz listeyi bana verin gerisine karışmayın dedi. Aynen de öyle de oldu. Diğer gün Kezbanlar Satılar ve Pembeler siyah önlükleriyle okula geldiler ve biz 50 kız öğrencinin okula gelmesini sağladığımız için çok sevindik. Böylece okulun mevcudu 200’ü aştı ve bize 100’ü aşkın öğrenci düştü.

E. YÜZBAŞI: Yöre halkından ve yetkililerden okulun öğrenci sayısını artırma ve okulun fiziki şartlarını iyileştirme gibi herhangi bir destekte bulunuldu mu?

H. TOPUZ: Kasabanın birkaç ileri geleni dışında genel olarak yöre halkı kız öğrencilerin okutulmasına karşı çıksa da okulun fiziki şartlarının iyileştirilmesi konusunda yardımcı olmuşlardı.

E. YÜZBAŞI: Yortan Çengeller İlkokulunda hangi yıllar arasında görev yaptınız?

H. TOPUZ: 1968-1970 yılları arasında görev yaptım.

E. YÜZBAŞI: Çengeller İlkokulu’nun lojmanı var mıydı?

H. TOPUZ: Evet vardı.

E. YÜZBAŞI: Yortan’da halkın okuma seviyesi nasıldı?

H. TOPUZ: Buradaki halkın okuma seviyesi çok düşük olup %10 kadardı. Okulun neredeyse yarısı okuma-yazma bilmiyordu.

E. YÜZBAŞI: Çengeller İlkokulu’nda 2.3. sınıfta bile okuma yazma bilmeyenler olduğunu söylediniz. Burada bu eksiklikleri gidermek adına bir şeyler yaptınız mı?

H. TOPUZ: Tabi ki yaptık. Biz Yortan’da 2 genç idealist öğretmen, tatillerde öğrencilere parasız kurs verirdik. Okulun akan çatısını tamir edip, sıra ve masaları onarırdık.

E. YÜZBAŞI: Çengeller İlkokulu’ndaki öğrencileriniz ile hala görüşüyor musunuz?

H. TOPUZ: Evet görüşüyoruz. Hala beni telefon ve başka iletişim yolları ile beni ararlar.

E. YÜZBAŞI: Bu okuldan sonra hangi yıllarda nerelerde görev yaptınız?

H. TOPUZ: O zamanlar öğretmen sayısındaki azlıktan dolayı istediğimiz yere tayinimiz çıkabildiği için Karabük’ten sonra Samsun Çarşamba Akçatarla’ya tayin oldum. 1970’den 1977 yılına kadar orada görev yaptım. 1977’den itibaren 1980 ihtilaline kadar Kocakavak (Cıbacalı) köyünde görev yaptım. 1987’den sonra Çarşamba merkezde Gaziosmanpaşa İlkokulu’na tayin oldum. 1992’ye kadar burada çalıştım ve daha sonra Çarşamba’da Kocatepe İlkokulu’na tayin oldum. 1996 yılında emekli oluncaya kadar bu

okulda çalıştım. Kocatepe İlkokulu'nda okuttuğum 26 öğrencinin 15'i üniversiteyi kazandı ve içlerinden doktor, öğretmen, hemşire ve subay olanlar oldu.

E. YÜZBAŞI: Bu okullar içinde en çok katkıda bulunduğum okul şu oldu dediğiniz okul hangisiydi?

H. TOPUZ: Tabi ki Çengeller İlkokulu. Çünkü hem okulun fiziki durumu hem de öğrenci durumu bakımından çok vasat bir okuldu. Biz burada güzel işlere imza attık. Öğrencilerin neredeyse yarısının okuma, yazma bilmediği ve bir elin 5 parmağını bile geçmeyecek sayıda kız öğrencisi bulunan okulda biz, kız öğrenci sayısını 50'nin üzerine çıkarmayı başardık. Bir nevi halkın kız öğrencilere bakışını değiştirdik.

E. YÜZBAŞI: Öğretmen okulu yıllarınıza hiç özlem duydunuz mu? O günler aklınıza geliyor mu?

H. TOPUZ: Tabi o yılları unutamam. Her daim aklımdadır. Hatta öğretmen okuluma hasretimi, özlemimi dile getiren şüirler bile yazdım. Yani o yıllar o kadar unutulmayacak şekilde hafızamda. Size burada Perşembe Öğretmen Okulu'na olan hasretimi dile getirdiğim 25.08.2018 tarihinde yazdığım bir şüirimi paylaşmak isterim;

Ö Z L E Y İ Ş

Sabah, gönlüm düştü bizim obaya!

Kuş oldum, uçtum, Orduya, Vona'ya!

Sahile, Kışla önüne, Aktaş'a

Hayranlıkla gözledim, boydan boya!

Depreşen, kıpır, kıpır, kıpırdayan

Nükseden, gençlik duyguları var ya!

İkinci kez yaşadım, doya, doya!

Uçuverdim, toz pembe dünyalara.

Gök masmavi, dağlar zümrüt yeşili,

Ufuk çizgisi, erguvan çiçeği,

Dalmışım seherin aydınlığına.

Yok olan, yıldızları saya saya

Deniz hırçın, kükreyen aslan gibi.

Martılar uçar, üçerli, beşerli,

Selam verdim balıkçı takasma

Geçti gitti, denizin ortasına?

Elli yıl önce, on sekizindeydim

Seherde, denizi seyretmekteyim
Tüm sınıf, arkadaşlarım yanımda,
Sanki, yıl dokuz yüz altmış altıda!

Yeşil, mavi, Karadeniz sahili
Şurası, Akman aile bahçesi.
Ah işte, salkım söğüt, lokantası,
Sisten görünmez, Vona iskelesi.

Yürüyelim yokuştan obamıza!
Şu, yemekhane, o yatakhane,
Dönüverdim, elli yıl öncesine.
Mâni olamadım, gözyaşlarıma...

Kimler, geldi, geçti o, mekânlardan!
Ünlü, yokuşundan, sınıflarından
Sıcacık, anılar geçer, zihnimden.
Ses etmeden, iç çekerim, gizliden

Bahçemizi adım adım yürüdüm,
Mahzun, hüznü, boynu bükük gördüm!
Gurbetten köyüme dönmüş gibiydim!
Sanki, Babamın ocağındaydım!

Elli yıldır düşlerimi süsleyen,
Ayrılık meltemleri estiren,
Hasretliğin ahlarnı çektiren.,
Velinimetim, mürşidim okulum.

Dokuz yüz elli altından, seksene,
İlim irfan verdin, canım ülkeme,
Sınavları kazandım, Altmış dörtte.
Sevinçle karşılandım memlekette.

Perşembe öğretmen okulundayım,
Hamdolsun, öğretmenlik yolundayım!

Aşım, giysim, sıcak yuvam devletten,
Yaşadığım, rüya değil, gerçekten!

Öğretmenlik, büyük ülkümüz idi,
Şimdiki gençler anlayamazlar ki,
Elektrik yok, yoksulluk diz boyu,
İçtiğimiz, kurbağalı kuyu suyu.

Aydınlık az, cehalet dağ gibiydi,
Gençtik lakin, aşkımız kor gibiydi,
Atatürk'ün öğretmenleriydik
Cehle karşı, ant içmiş askerlerdik!

Elli üç yıl, dün yaşadım der gibi,
Hatıralar, sımsıcak, dipdiri,
Püfür, püfür gençlik heyecanlarım,
Velinimetim, mürşidim, okulum!

Derin bir saygı duyuyorum sana,
Vefat eden, anam gibisin bana,
Seninle büyüdüm, ana kucağım
Velinimetim, mürşidim okulum!

E. YÜZBAŞI: Hasan hocam, şiiriniz çok güzel olmuş. Emeginize sağlık. Şiir devamlı yazar mısınız?

H. TOPUZ: Teşekkür ederim. Şiir yazmaya öğretmen okulu yıllarımda başladım. Okul duvar gazetelerinde şiirlerim çıkardı. Daha öncede söylediğim gibi o yıllarda edebiyata ilğim vardı. Öğretmen okulu yıllarımda meşhur olan “Hisar” ve “Varlık” dergilerini takip ederdim.

E. YÜZBAŞI: Yeni nesil öğrencilere ve öğretmenlere tavsiyeleriniz nelerdir?

H. TOPUZ: Edindiğim tecrübelerden söyleyebilirim ki; Bir öğretmen ve bir öğrenci ilk önce mutlaka vatanını ve milletini sevmesi gerekir. Yaptığı her işi bunu gözeterek yapar ise başarılar geleceği muhakkaktır. Bu duygular olmazsa olmaz ve tabi ki çalışma olmadan da olmaz. Benim öğrencilere tavsiyem vatan ve millet aşkıyla dolup taşınlar, çalışmayı da asla unutmalarını.

E. YÜZBAŞI: Saygı değer öğretmenim tekrardan vermiş olduğunuz röportaj için teşekkür ederim.

H. TOPUZ: Rica ederim. Ben teşekkür ederim.

Açıklamalar:

E. YÜZBAŞI: Esin YÜZBAŞI

H. TOPUZ: Hasan TOPUZ

Röportaj Tarihi: 02.06.2021

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2020), *Türk Eğitim Tarihi-MÖ 1000-MS 2020*. Ankara: Pegem Akademi.
- Devlet İstatistik Enstitüsü [D.İ.E.]. (1977), *Milli Eğitim İstatistikleri Mesleki ve Teknik Öğretim 1967-1973*. Ankara.
- Güven, İ. (2018), *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şanal, M., ve Alaca, E. (2020), *Türk Eğitim Tarihi Orta Asya'dan Günümüze*. Ankara: Pegem Akademi.
- Şimşir, B. N. (2006), *Türk Harf Devrimi Üzerinde İncelemeler*. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- T.C. Resmî Gazete, Sayı:4491, 22 Nisan 1940.
- T.C. Resmî Gazete, Sayı:8625, 4 Şubat 1954.

EKLER

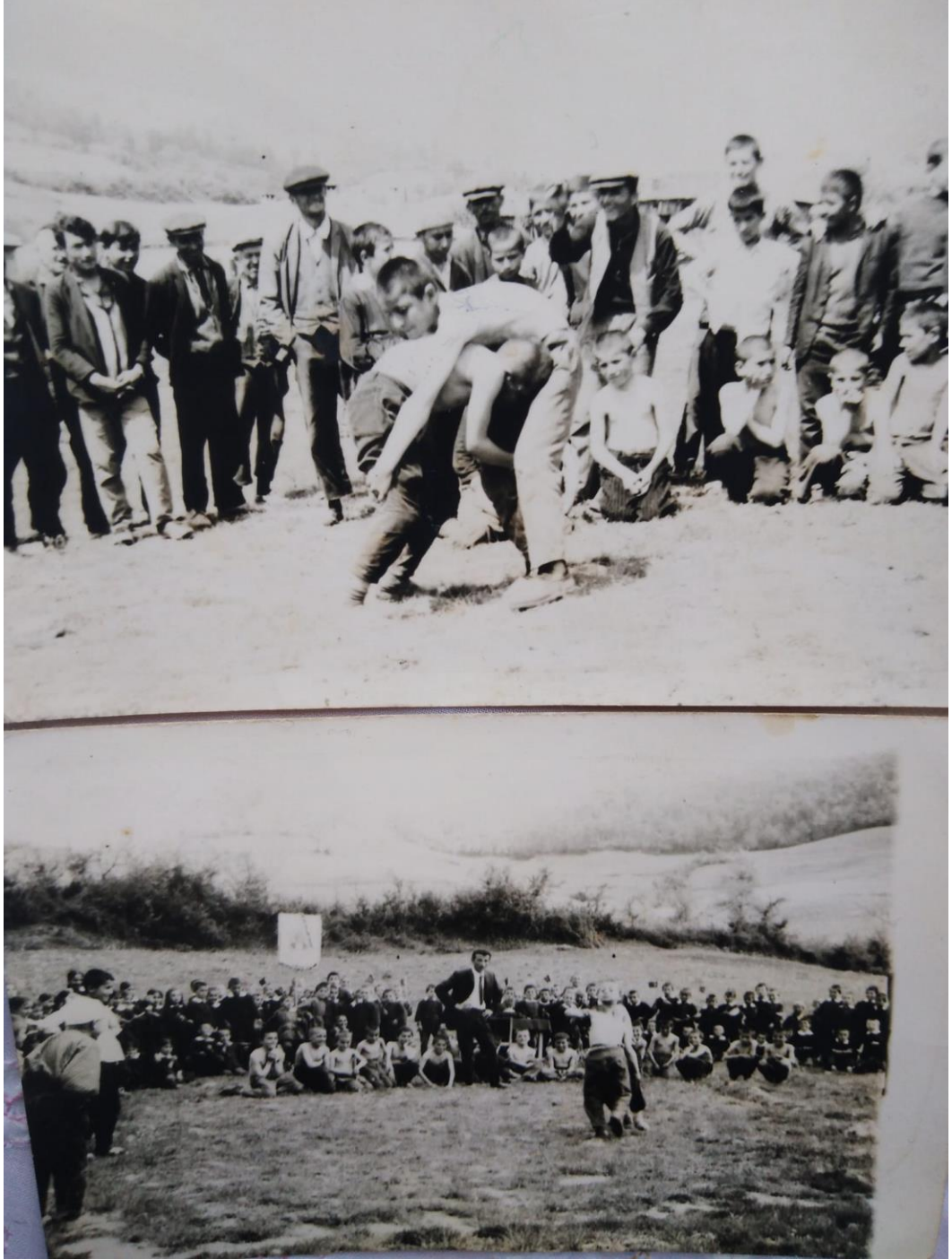
*Perşembe Öğretmen Okulu'nda Hasan Topuz'un Mezuniyet Yılı olan 1967 Yılına ait Fotoğraf
(Ortakı Hasan Topuz) (Topuz, Kişisel İletişim, 02.06.2021)*

1968 Yılında Hasnan Topuz'un Antalya'da Sütleğen İlkokulu Öğrencileri ile Bayram Kutlamasına Ait Fotoğraf (Topuz, Kişisel İletişim, 02.06.2021)

Öğretmen Hasnan Topuz'un Objektifi ile 1968'de Yortan Kasabasının Merkezi ve Çengeller İlkokulu'nun Görünümü (Topuz, Kişisel İletişim, 02.06.2021)

1970 Yılında Çengeller İlkokulu 'nda düzenlenen 23 Nisan Bayramında Yapılan Güreşler
(Topuz, Kişisel İletişim, 02.06.2021)

1970 Yılında Çengeller İlkokulu'nda Öğretmen Hasan Topuz'un Öğrencileri İle Fotoğrafları
(Topuz, *Kişisel İletişim*, 02.06.2021)

Öğretmen Hasan Topuz'un 1968 Yılı Mayıs Ayında Çengeller İlkokulu Kız Öğrencileri ile Birlikte Fotoğrafi (Topuz, Kişisel İletişim, 02.06.2021)

1970 Yılında Çengeller İlkokulu 'nda Öğretmen Hasan Topuz'un Erkek Öğrenciler İle Fotoğrafi (Topuz, Kişisel İletişim, 02.06.2021)